

**SRHR-nettverket og CSE-konsortiets innspill til Norges forpliktelser til
Generation Equality Forum
Paris 30. juni - 2. juli 2021**

Norge står i en unik situasjon internasjonalt som ett av få land nærmest uten motstand mot seksuelle og reproduktive rettigheter. Dette gjør Norge i stand til å sette seksuell og reproduktiv helse og rettigheter (SRHR) i sentrum av Norges bidrag og forpliktelser under Generation Equality Forum, slik som tilgang til seksualitetsundervisning, prevensjon, trygg abort, og kamp mot diskriminering på bakgrunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

Vi er glade for at norske myndigheter allerede uttrykker støtte til likestilling og SRHR, og at de er forankret i strategier og politikk. Jubileumsmarkeringen kommer likevel på et tidspunkt hvor konkrete tiltak for å sikre fremgang på SRHR er spesielt viktig og helt nødvendig for å demme opp for pandemiens store tilbakeslag for kvinners og jenters rettigheter og likestilling. Det er også svært urovekkende at Storbritannia kutter dramatisk i bistand til likestilling og seksuelle rettigheter. Storbritannia foreslår kutt på over 2 milliarder kroner til FNs befolkningsfond (UNFPA) og International Planned Parenthood Federation (IPPF), og konsekvensene vil være større enn ved Trump's Global Gag Rule.¹²

SRHR-nettverket mener derfor Norge bør prioritere forpliktelser til SRHR særlig høyt under Generation Equality Forum. Videre følger innspill til forpliktelser til Action Coalition "Bodily Autonomy & Sexual and Reproductive Health and Rights" og til Compact "Women, Peace and Security and Humanitarian Action". Innspillene er også i tråd med målsetninger i flere andre Action Coalitions:

1. Norges uttalte satsing på helhetlig seksualitetsundervisning må realiseres gjennom prioriterte midler, 50 millioner kroner i året bør øremerkes de neste fem årene.

Norge tok initiativ til å utvide arbeidet for seksualitetsundervisning (CSE) internasjonalt i 2017³, og fulgte opp med en internasjonal CSE-konferanse i Oslo i desember samme år. Dette var et gledelig og viktig initiativ, og vi er glade for at Norge tok en aktiv rolle i å samle internasjonale aktører for å fremme seksualitetsundervisning. Regjeringens initiativ i 2017 skapte forventninger om en synliggjøring i budsjetter, programmer og politisk arbeid, men vi har sett få økonomiske prioriteringer til satsingen på seksualitetsundervisning siden. Det er bred politisk og faglig enighet i Norge om viktigheten av god seksualitetsundervisning. Norge bør følge opp lovnadene fra 2017 og bidra med å legge til rette for en god seksualitetsundervisning internasjonalt.

Seksualitetsundervisning utruker barn og unge med den kunnskapen og handlingskompetansen de trenger for å kunne ta informerte valg som fremmer helse, likestilling og trivsel. Seksualitetsundervisning forebygger vold, mobbing, diskriminering og krenkelser, og bidrar til å utfordre normer og stereotyper knyttet til kjønn, kropp, seksuell

¹ <https://www.ippf.org/news/ippf-warns-millions-vulnerable-women-and-girls-will-pay-price-catastrophic-budget-cuts>

² <https://sexogpolitikk.no/2020/12/02/pressemelding-skuffet-over-regjeringens-kutt-til-likestilling-og-srhr/>

³ <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/education-global-health/id2564620/>

orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. Det er også et viktig tiltak for å styrke likestilling, forebygge tenåringsgraviditet, motvirke barneekteskap og gi kontroll over egen kropp.

Seksualitetsundervisning må være tilgjengelig for barn i og utenfor klasserommet. Det må være en del av det nasjonale pensum med tilsvarende budsjett for utføring. Seksualitetsundervisning må starte allerede i barnehagen med undervisning om kropp, respekt og grenser, og må være kjønns- og alderstilpasset gjennom hele skoleløpet, inkludert i videregående opplæring. Seksualitetsundervisning bør gis av utdannede lærere, men også av andre aktører utenfor skolen som kan sikre helhetlig og kvalitetssikret utdanning. For å sikre at ingen faller utenfor, må seksualitetsundervisning også leveres via ungdomsklubber og andre møtepunkter for barn og ungdom i ulike situasjoner, inkludert i kriser. Seksualitetsundervisning må skje i tråd med UNESCOs retningslinjer⁴. Tilgang til ungdomsvennlige helsetjenester er en komplementær del av god seksualitetsundervisning.

Til tross for bred oppslutning om viktigheten av seksualitetsundervisning blant norske myndigheter, politikere og sivilsamfunn, har det ikke vært en konkret økonomisk satsing på feltet. Generation Equality Forum er en sjanse til å vise den norske prioriteringen, stå sammen om et felles løft for et felt som inkluderer både helse, utdanning og likestilling.

Innspillet er i tråd med AC Bodily Autonomy & SRHR målsetting 1.⁵

Increase delivery of comprehensive sexuality education in and out of school reaching 50 million more children, adolescents, and youth by 2026.

2. Norge må forplikte seg til økt økonomisk innsats for tilgang til prevevensjonsmidler gjennom å videreføre sine forpliktelser til Family Planning 2030-initiativet. Dette bør minimum være på nivå med forpliktelsene inngått i 2012, 150 millioner kroner per år.

I 2012 var Norge del av en gruppe stater, sivilsamfunnsorganisasjoner og private aktører som satte familieplanlegging på den globale dagsorden gjennom initiativet Family Planning 2020. Norge bevilget 150 millioner kroner per år til dette initiativet, med mål om sikre 120 millioner flere kvinner og jenter tilgang til moderne prevensjonsmidler innen 2020.

Vi er litt over halvveis til å nå målet som ble satt i 2012, Family Planning-initiativet er derfor fornyet og gjelder nå fram til 2030. Våren 2021 åpnet det for å inngå nye forpliktelser.⁶ FNs befolkningsfond anslår at 12 millioner kvinner har opplevd forstyrrelser i tilgang til og bruk av prevensjonsmidler i løpet av de første 12 månedene med pandemi. Norge må bidra til å sikre tilgang til prevensjonsmidler for alle, inkludert ugifte jenter og gutter.

Innspillet er i tråd med AC Bodily Autonomy & SRHR målsetting 2.

Within a comprehensive SRHR framework, increase the quality of and access to contraceptive services for 50 million more adolescent girls and women; support removal of restrictive policies and legal barriers, ensuring 50 million more adolescent girls and women live in jurisdictions where they can access safe and legal abortion by 2026.

⁴ <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000260770>

⁵ https://forum.generationequality.org/sites/default/files/2021-03/AC_Acceleration%20Plan.Final%20Draft%20%28March%2030%29_EN.pdf

⁶ <https://commitments.fp2030.org/government-commitment>

3. Norge må være en pådriver for SRHR-tjenester, og styrke innsatsen for trygg og lovlig abort.

På verdensbasis tar kvinner gjennomsnittlig en abort i løpet av livet. Av de 56 millioner aborter som tas hvert år, regnes 45 prosent av dem å være utrygge ved bruk av farlige og helseskadelige metoder eller uten tilstrekkelig informasjon og støtte. Mange jenter og kvinner får varige helseskader eller dør. Minst 8% av svangerskapsrelaterte dødsfall på verdensbasis skyldes utrygge aborter. Dette rammer i hovedsak fattige og marginaliserte.⁷ De aller fleste av disse dødsfallene og skadene kan unngås. Vi har kunnskapen, teknologien og erfaringen som trengs for å gjøre alle aborter trygge. Et arbeid for trygg abort må ha en bred tilnærming for å endre lovgivning, styrke tilgangen til helsetjenester og motarbeide stigma og diskriminerende holdninger. Generation Equality Forum er en mulighet til å løfte arbeidet for trygg og lovlig abort.

Vi setter pris på det Norge allerede har gjort internasjonalt. Samtidig ser vi at konsekvensene av fire år med Global Gag Rule, motkrefter i mange land og Storbritannias nylige reduksjon i bistand til SRHR svekker livsviktig arbeid for kvinners helse, liv og kontroll over egen kropp. Dette gjør det ekstra viktig at Norge er en synlig pådriver for abortrettigheter under Generation Equality Forum.

Innspillet er i tråd med AC Bodily Autonomy & SRHR målsetting 2.

Within a comprehensive SRHR framework, increase the quality of and access to contraceptive services for 50 million more adolescent girls and women; support removal of restrictive policies and legal barriers, ensuring 50 million more adolescent girls and women live in jurisdictions where they can access safe and legal abortion by 2026.

4. Norge må, som del av strategien om å eliminere skadelige skikker, bevilge finansiering til sivilsamfunnsorganisasjoner, programmer og forskning spesielt rettet mot skadelige skikker, barne- og tvangsekteskap og kjønnslemlestelse.

Som følge av pandemien forsinkes eller avsluttes programmer som arbeider med å forhindre barneekteskap. Som et resultat av nedstengningen, og innvirkningen det har på for eksempel skolegang og inntektsgrunnlag, er det estimert at vi vil se 10 millioner flere barneekteskap i perioden 2020-2030. Vi vet at en helhetlig tilnærming til kampen mot barneekteskap, som inkluderer fattigdomsreduksjon, utdanning, eliminering av skadelige skikker, styrking av jenter og unge kvinner og normendring, er essensielt. Dette er sentrale områder som sivilsamfunnsorganisasjoner er best egnet til å adressere ettersom de er tilstede i de lokalsamfunnene hvor barne- og tvangsekteskap forekommer. Vi oppfordrer derfor Norge til å prioritere å finansiere lokalt forankrede organisasjoner - spesielt de som jobber med å styrke jenter og unge kvinner. Det er viktig at jenter selv blir bevisst på sine rettigheter, sin stemme og rolle i samfunnet. Når jenter har kunnskap om sine rettigheter kan de lettere stå opp for disse og lede kampen mot barneekteskap. Derfor er det også viktig at Norge arbeider for å sikre at gravide og / eller gifte jenter får komme tilbake til skolen og fullføre utdannelsen.

⁷ <https://www.ipas.org/news/global-declaration-on-abortion/>

Vi setter pris på at barneekteskap er inkludert i Norges strategi for skadelige skikker og at det utarbeides et resultatrammeverk for strategien som vil hjelpe med å måle effekten av Norges innsats hittil. Men vi mangler fremdeles empirisk evidens på hva som fungerer best. Derfor bør det tildeles ressurser til forskning på årsakene til barneekteskap og tvangsekteskap og hvordan slike ekteskap kan reduseres.

Innspillet er i tråd med AC Bodily Autonomy & SRHR målsetting 3.

Through gender norms change and increasing knowledge of rights, empower 260 million more girls, adolescents and women in all of their diversity to make autonomous decisions about their bodies, sexuality and reproduction by 2026; enact legal and policy change to protect and promote bodily autonomy and SRHR in at least 20 countries.

5. Norge utvikler ny handlingsplan på kvinners rettigheter og likestilling i utenriks- og utviklingspolitikken.

“Frihet, makt og muligheter” Norges handlingsplan for kvinners rettigheter og likestilling i utenriks- og utviklingspolitikken utgikk i 2020. Norge må utvikle en ny handlingsplan, i tett dialog med sivilsamfunn og ungdom.

SRHR må inkluderes som en viktig komponent i handlingsplanen.

6. Norge er internasjonal pådriver for styrket innsats for SRHR og seksuell og kjønnsbasert vold (SGBV) i humanitære kriser, og sørger for at alle avtaler nasjonalt, lokalt og multilateralt inkluderer SRHR-komponenter.

Det er svært positivt at Norge allerede har tatt på seg rollen som styremedlem i Compact for kvinner, fred og sikkerhet og humanitær handling, og at Norge leder donorgruppen under Call2Action-nettverket for SGBV i humanitære kriser. I disse rollene har Norge en gylden anledning til å fremme behovet for SRHR i krise- og konfliktsituasjoner og følge opp det viktige initiativet fra Oslo-konferansen i 2019, Ending SGBV in humanitarian crisis.

FN rapporterer at 35 millioner kvinner og jenter hadde behov for humanitær assistanse i 2019 og at $\frac{2}{3}$ av alle svangerskapsrelaterte dødsfall forekommer i land som er i konflikt eller opplever en naturkatastrofe. Vi vet også at seksuell og kjønnsbasert vold er utbredt i krise og konfliktsituasjoner. Det er bred enighet om en internasjonalt anerkjent standard for å tilby seksuelle og reproduktive helsetjenester i kriser, kalt minimum initial service package (MISP). Likevel blir SRHR ofte utelatt når kriser inntreffer.

Både multilaterale, internasjonale og lokale aktører spiller viktige og komplementære roller. I finansieringssystemene kommer ofte lokale og kvinneledede organisasjoner til kort. For å styrke innsatsen og den positive effekten for kvinner og jenter under krisen og i gjenoppbyggingsfasen er det særlig noen tiltak som er sentrale:

- Øke finansiering til SRHR og SGBV i kriser og sørge for at MISP blir implementert fra starten av enhver krise.
- Styrke arbeidet mot skadelige skikker, barne og tvangsekteskap i den humanitære innsatsen.
- Bidra til at lokale og kvinneledede organisasjoner også får tilgang til finansiering.
- Bidra til å forbedre sporing av midler.

Innspillet er i tråd med AC Bodily Autonomy & SRHR målsetting 4.

Increase accountability to, participation of and support for autonomous feminist and women's organizations (including girl-led and Indigenous organizations), women human rights defenders and peacebuilders, strengthen organizations, networks and movements working to promote and protect bodily autonomy and SRHR.

Innspillet er også i tråd med WPS-HA Compact prioriterte områder.⁸

*A. Financing the WPS agenda and gender equality in humanitarian programming.
D. Women's leadership and agency across peace, security and humanitarian sectors.
E. Protection of women in conflict and crisis contexts, including women human rights defenders.*

7. Norge må intensivere arbeidet med å oppnå målsettingen om å øke andelen bilateral bistand som har kvinners rettigheter og likestilling som hoved- eller delmål, og målrette finansiering til lokale kvinneorganisasjoner.

Under Nairobi Summit forpliktet Norge seg til å øke andelen bilateral bistand som har likestilling og kvinners rettigheter som hoved- eller delmål fra 33 til 50 prosent.⁹ SRHR-nettverket har tidligere uttrykt bekymring for at vi ikke ser en slik økning reflektert i budsjetter, prioriteringer og rapportering til OECD-DAC, og oppfordrer til styrket fokus på dette området blant alle involverte aktører.

Norge bør spesielt øke og målrette finansiering til organisasjoner som jobber for kvinner og jenters rettigheter, inkludert organisasjoner ledet av jenter. Det er avgjørende å sikre finansiering til lokale kvinneorganisasjoner som jobber på grasrotnivå og som best når ut til marginaliserte grupper. Norge bør også legge til rette for å styrke jenter og kvinners deltakelse, ledelse og beslutningspåvirkning og bidra til å skape møteplasser for dette formålet, slik at jenter og kvinner få reelle muligheter til å lede, delta og fremme sine rettigheter lokalt, nasjonalt og globalt.

Innspillet er i tråd med AC Bodily Autonomy & SRHR målsetting 4.

Increase accountability to, participation of and support for autonomous feminist and women's organizations (including girl-led and Indigenous organizations), women human rights defenders and peacebuilders, strengthen organizations, networks and movements working to promote and protect bodily autonomy and SRHR.

Vi ser fram til å høre fra dere om Norges rolle og forpliktelser under Generation Equality Forum og til å fortsette samarbeidet for SRHR og likestilling!

⁸ <https://forum.generationequality.org/women-peace-security-and-humanitarian-action-wps-ha-compact>

⁹

https://www.regjeringen.no/no/tema/utenrikssaker/utviklingssamarbeid/norge_forpliktelser/id2677331/

Medlemmer av SRHR-nettverket og CSE-konsortiet som står bak innspillet:

Fokus, IHSG - Internasjonal helse- og sosialgruppe, Plan, Redd Barna, Sex og Politikk, KFUK/KFUM Global, SAIH - Studentenes og akademikernes internasjonale hjelpefond, Norske Kvinners Sanitetsforening.

Redd Barna

**KFUK-KFUM
GLOBAL**

SAIH

KIRKENS NØDHJELP
actalliance

SEXOGPOLITIKK

Norske Kvinners
Sanitetsforening

SRHR-nettverket har som formål å fremme seksuell og reproduktiv helse og rettigheter. Nettverket har et entydig fokus på globale utfordringer. SRHR-nettverket er et åpent nettverk og består av organisasjoner og personer som enten i kraft av sin faglige stilling i akademia, frivillige- og humanitære organisasjoner, eller i kraft av sin personlige kunnskap og kompetanse om globale utfordringer knyttet til seksuell og reproduktiv helse og rettigheter, aktivt kan bidra til å fremme en global rettighetsbasert tilnærming til seksuell og reproduktiv helse.

CSE-konsortiet har som formål å fremme kunnskap om og arbeid for seksualitetsundervisning internasjonalt. Konsortiet består av norske organisasjoner med erfaring fra bredden i fagfeltet; fra elever og ungdom til studenter og undervisere og felt som SRHR, likestilling og kjønns og seksualitetsmangfold.

Sex og Politikk er koordinator for begge nettverk og kan kontaktes på kristine@sexogpolitikk.no, tlf. 92609658